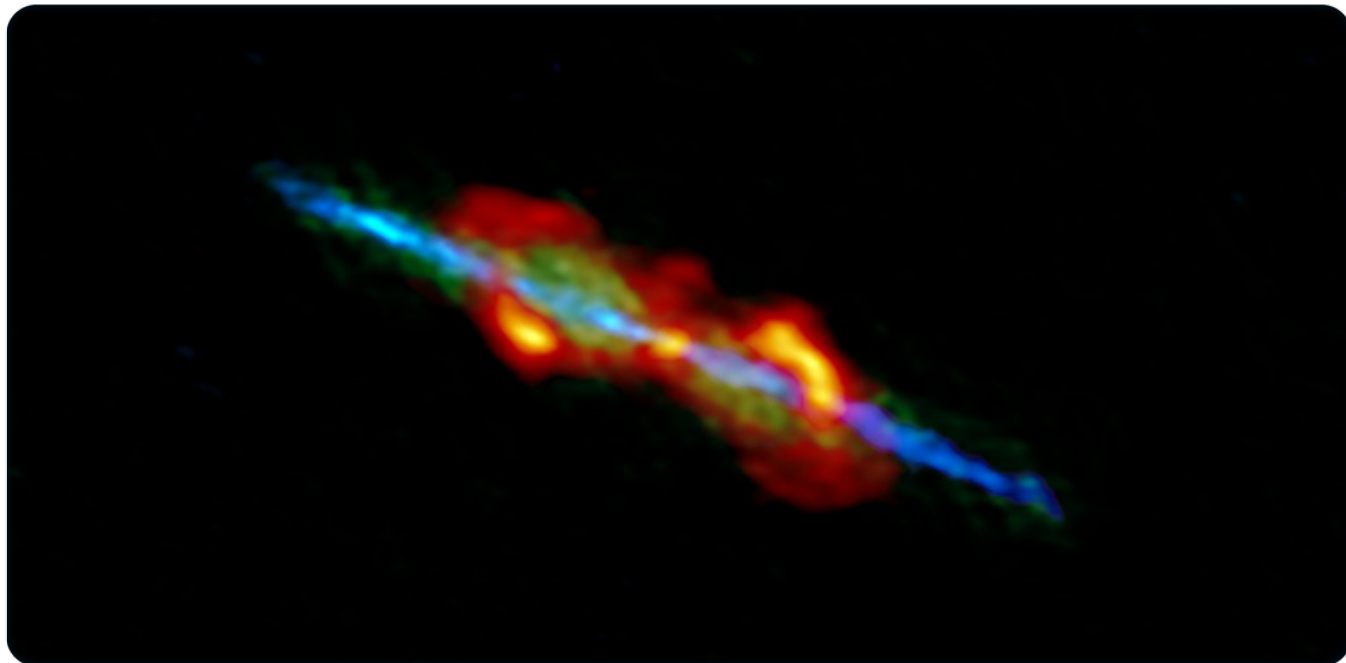

Zvezdna preobrazba

V svojem življenju gredo metulji skozi več stopenj preobrazbe: najprej se iz jajčeca razvijejo v ličinke, potem se spremenijo v gosenice, kasneje se zabubijo v kokone, na koncu pa se preobrazijo v lepe odrasle metulje.

Astronomi lahko prav tako spremljajo lepoto takšne preobrazbe, vendar na večjih velikostnih skalah. Na zgornjem posnetku so ujeli prav poseben trenutek, ko starejša zvezda prične spreminjati svoje okolje.

Soncu podobne zvezde se v svojih zadnjih letih življenja napihnejo in postanejo rdeče orjakinje. Potem pa, kot da bi izdihnile še svoj zadnji vzdihljaj, odpiknejo vse zunanje plasti plina. Plin se razširi v prostor okoli zvezde ter ustvari oblake čudovitih barv in nenavadnih oblik, ki jim pravimo planetarne meglice. Oblika planetarne meglice je odvisna od zvezde in ostalih objektov v njeni okolici – na primer planetov ali kakšnih drugih zvezd v bližini.

Zvezda na posnetku spušča svoje zunanje plasti v okolico v obliki dveh curkov plina in to z zelo veliko hitrostjo. Ta dva curka potem trčita z okoliškim plinom in prahom ter ustvarita takšno čudovito predstavo.

Podobno kot metulji imajo lahko tudi planetarne meglice zelo različne oblike in barve. Nekatere so okrogle, nekatere pa imajo veliko bolj komplicirane oblike – kot je na primer oblika peščene ure ali (bolj primerno) metulja.

Slika: ALMA (ESO/NAOJ/NRAO), Tafoya et al.

COOL FACT

Planetarne meglice (angl. Planetary nebula) niso povezane s planeti – od kje torej izvira takšno ime? Beseda “nebula” ali po slovensko “meglica” izvira iz latinskega izraza za “oblak”. Ko so astronomi te objekte odkrili, so menili, da so videti podobno kot izgledata Uran ali Neptun skozi manjši teleskop. Od tod izvira ime “planetarna meglica”, ki ga uporabljamo še danes.

